

Motion

1978/79: 2472

av Fritz Börjesson m. fl.

med anledning av propositionen 1978/79: 136 om trädgårdsnäringen

I propositionen 1978/79: 136 om trädgårdsnäringen föreslås att importskyddet för lök ges formen av en värdetull om 16 % samtidigt som tullperioden förkortas så att den börjar löpa först den 16 juli.

För närmare en tredjedel av bruksenheter på Öland har inkomsten från lökodlingen en avgörande betydelse. Det är här fråga om uteslutande familj jordbruk, varför framför allt arbetsinkomsten spelar en stor roll i denna odling. Lökimporten, från i huvudsak öststaterna, pressar ned priset för odlarna under den tid vi har tillgång till svensk lök. Allt som oftast förekommer klart dumpingartad export till Sverige, en export som tydligen är subventionerad i exportlandet. Exempel på detta hade vi så sent som odlingssäsongen 1977/78.

Detta pristryck har de senaste åren medfört en starkt negativ ekonomi för odlarna där täckningsbidraget helt uteblivit och odlarens arbetsinkomst reducerats till mindre än hälften av vad som kan anses skäligt, eller till ca 15—19 kr./tim inkl. sociala kostnader. Detta trots att odlingen under senare år rationaliserats i såväl odlings- som handelsledet på ett sätt som saknar motstycke i Europa. Den öländska löken färdigbehandlas och förpackas i dag vid en central anläggning som tillkommit delvis med statligt stöd. Anläggningen som är den modernaste i sitt slag i Europa sysselsätter ca 30-talet årsanställda. Genom dessa åtgärder är den öländska löken av mycket högtstående kvalitet.

Den förändring av gränsskyddet som nu föreslås kommer ytterligare att försämra odlarnas ekonomi och kommer utan tvekan att radera det arbete som nedlagts inom odlingen under senare år. Specialodlarna på Öland, vars huvudsakliga inkomst kommer från lök- och bruna bönodlingen, kommer att ställas inför betydande svårigheter.

En sådan utveckling skulle direkt motverka de syften som låg bakom riksdagens tidigare beslut om att hänföra Öland till stödområdet. För att upprätthålla sysselsättningen på ön krävs att man slår vakt om den sysselsättningsintensiva produktion som lökodlingen utgör. Antalet årsarbetstillfällen i odlings- och förädlingsledet på Öland uppgår till ca 200.

Uppfattningen, som kommer till känna i propositionen, att övergång till värdetull om 16 % skall "innebära förstärkning av tullskyddet" är felaktigt. För att uppnå nuvarande skydd av 20 öre/kg förutsätts ett importpris av 1:25 kr./kg vid en värdetull av 16 %. Importpriset 1:25 kr./kg för gul matlök stämmer ganska väl med årsgenomsnittet, men under den tid vi har tillgång till svensk lök ligger detta pris ca 40 öre lägre per kg, om man tar hänsyn till den dyrare rödlöken som

importeras främst från Italien. Detta innebär att om propositionen genomförs oförändrad i vad gäller gränsskyddet för svensk lök sänks detta med mer än 30 % eller till ca 12—15 öre/kg. (Till grund för beräkningen ligger SCB:s och generaltullstyrelsens importstatistik.)

En sänkning av denna storleksordning kommer definitivt att medföra en avveckling av svensk lökodling. Detta kommer icke att gagna de svenska konsumenterna eftersom såväl import- som konsumentpriset på lök ligger betydligt högre under den del av året då svensk lök inte finns att tillgå. Ett sådant förhållande kommer då troligen att gälla hela året.

En förstärkning av nuvarande gränsskydd behöver inte påverka konsumentpriset eftersom priset på svensk lök stiger med 200—600 % på sin väg från producent till konsument.

Svensk lök odlas i dag uteslutande i fältmässig jordbruksdrift och ingår som en normal jordbruksgröda i växtföljden. Skörd och hantering sker också på samma sätt som när det gäller exempelvis potatis. På Öland odlas lök i kombination med bruna bönor, vilka redan tidigare överförts till jordbrukssidan och därmed till jordbruksregleringen. Detta och andra skäl, bl. a. marknadsmässiga, talar därför för att även löken borde överföras till jordbruksregleringen. Några internationella bindningar torde inte föreligga som hindrar ett sådant förfarande.

För att svensk lökodling skall ges möjlighet att överleva och för att inte ytterligare sysselsättningsproblem skall drabba Öland, dit lökodlingen i huvudsak är koncentrerad, är en förstärkning av föreslaget importskydd helt nödvändigt. Med föreslagen värdetull måste en minimitull införas i likhet med vad som redan gäller för vissa industriprodukter.

Vi hemställer därför att riksdagen fattar beslut om

1. att matlök med tulltaxenummer 07 10 307—309 t. v. beläggs med värdetull om 25 % dock lägst 30 öre/kg under tiden den 1 juli—28 februari,
2. att förhandlingar upptas i vad avser GATT-avtalet så att den tullfria perioden förskjuts en månad att gälla tiden den 1 april—30 juni,
3. att hos regeringen anhålla att efter erforderliga utredningar föreslagen tull ersätts med importavgift och därvid matlök överförs till jordbruksregleringen.

Stockholm den 17 april 1979

FRITZ BÖRJESSON (c)

LENA ÖHRSVIK (s)

GÖSTA ANDERSSON (c)

ANDERS DAHLGREN (c)

LARS SCHÖTT (m)

ERIC REJDNELL (fp)

ERIC KRÖNMARK (m)

BERNT NILSSON (s)

